

11. kapitola

Příběhy z olympiád

V krasobruslařském sportu jsem dosáhl jako rozhodčí nejvyšší možné mezinárodní kvalifikace, a sice kvalifikace mistrovského vrchního rozhodčího. Díky tomu jsem mohl nejen rozhodovat nejvyšší světové soutěže, ale působit na nich jako vrchní rozhodčí či asistent vrchního rozhodčího příslušné sportovní kategorie. V 70. letech jsem byl i jedním z mála, ne-li v té době vůbec jediným mistrovským vrchním rozhodčím, který dosáhl této kvalifikace v obou samostatných kategoriích, tedy jak v kategorii závodů mužů, žen a sportovních dvojic, tak ve zcela samostatné kategorii tanců na ledě.

Tato dvojí kvalifikace mi umožňovala rozhodovat poměrně často ty nejvyšší soutěže, jako je mistrovství světa, mistrovství Evropy a olympiáda. Od roku 1976 do roku 2016 jsem se zúčastnil téměř všech zimních olympiád, s výjimkou olympiády v Sarajevu v roce 1984 a v Grenoblu v roce 1992.

Innsbruck 1976

Do Innsbrucku jsem jel autem a vezl si s sebou lyže, pro-

tože jsem doufal, že budu mít možnost si ve volné chvíli poprvé zalyžovat v Alpách.

My rozhodčí jsme nebyli součástí československé olympijské výpravy, nýbrž jsme byli delegováni Mezinárodní bruslařskou unií, která také hradila naši cestu a pobyt. Nebyli jsme proto na olympiádách nikdy ubytováni v olympijské vesnici, nýbrž v hotelu, který bruslařská federace zajistila.

Ten v Innsbrucku stál přímo v blízkosti jedné dlouhé sjezdovky, a moje přání se tedy rychle vyplnilo. Poprvé v životě jsem lyžoval na dlouhé, široké a krásně upravené sjezdovce. Najednou jsem měl pocit, že umím lyžovat, protože dosud jsem jezdil vždy na úzkých hrbolatých a neupravených sjezdovkách ve Špindlerově Mlýně a v Peci pod Sněžkou, kde jsem měl vzhledem k podmínkám často problém svoji jízdu ukočírovat.

Innsbrucká chřipka

První dva dny pobytu, kdy jsme měli ještě volno, jsem trávil na lyžích celý den, prakticky bez pauzy. Druhý den večer už jsem byl pořádně unavený, ba dokonce

vyčerpaný. A to se mi vymstilo. Chytil jsem virus pověstné „innsbrucké chřipky“, která se tehdy kvapem šířila mezi všemi sportovci, trenéry a dalšími funkcionáři.

Dostal jsem vysoké horečky, čtyřicítky, a nemohl je srazit. Přivolaného lékaře jsem žádal, aby mi dal co nejúčinnější léky, protože během několika dnů musím nastoupit jako rozhodčí v krasobruslařské soutěži žen. Nemohl jsem ani v duchu připustit, že bych svoji první olympiádu jako rozhodčí propásl. Od lékařů jsem dostal velké dávky antibiotik, a to jak v injekcích, tak v ta-

Poprvé v životě na lyžích ve velehorách

blétách, a po týdnu v posteli jsem konečně mohl vstát.

Naštěstí se soutěž žen konala až v druhém týdnu olympiády, takže jsem ji stihnul. Po týdnu v posteli s horečkami jsem šel rovnou soudcovat povinné cviky žen, čili hned první den, kdy jsem poprvé neměl horečku, jsem musel stát od rána do večera téměř dvanáct hodin přímo na ledě. Prohlížet a hodnotit provedené povinné cviky.

I další soudcování jsem zvládl bez problémů, ale v den návratu domů do Prahy se u mě projevila velmi silná kožní alergie na velké množství podaných antibiotik. Navíc postižena byla nejcitlivější část mého těla, což byla kůže v rozkroku.

Když jsem se vrátil do Prahy, byla má kůže v této oblasti rudá, téměř rozedřená do krve, a musel jsem ihned vyhledat lékařskou pomoc na kožní klinice nemocnice na Vinohradech. Když mě prohlédl profesor Malina, řekl mi, že to je na hospitalizaci.

Protestoval jsem: „To si nemohu dovolit! Za tři dny musím jet autem do italského Merana, kam jsem byl nominován jako vrchní rozhodčí mezinárodního závodu Velká cena Merana.“

Žádal jsem profesora Malinu, aby učinil vše, co je v jeho moci, abych mohl odjet a nemusel na poslední chvíli pořadatelům přidělovat práci. Museli by totiž narychlo hledat náhradníka. Navíc to mělo být poprvé, kdy jsem měl působit jako vrchní rozhodčí mezinárodního závodu. To jsem nechtěl zmeškat.

Profesor řekl, že se pokusí, a že tedy zahájí ihned radikální léčbu. Do živé tkáně mi nastříkal sprej Triamcinolon. Bolestí jsem přímo řval. Za nějakou dobu nejhorší bolest pominula a profesor mi nakázal, abych v příštích dnech ležel doma a neustále si dával na postižené místo obklady namáčené v takzvaném Jarischově roztoku. Třetí den jsem šel k profesorovi na kon-

trolu. První, na co jsem se ptal, bylo, zda mohu odjet do Merana. Lékař však po prohlídce konstatoval, že ještě nedošlo k plnému zhojení. Pokud chci ale výpravu podniknout, tak mi doporučuje, abych i během cesty seděl v autě s obkladem namočeným ve zmíněném roz-toku.

Nic jiného mi nezbývalo.

Po celou dobu více jak osmihodinové cesty z Prahy do Merana jsem seděl v autě s mokřými obklady pod za-dkem a v rozkroku. Příjezd pana rozhodčího se tak stal poněkud kuriózním.

Lake Placid 1980

Tuto olympiádu lze z hlediska organizace označit za ka-tastrofální.

Lake Placid bylo letní horské středisko, nikoli stře-disko pro zimní sporty. Zimní olympiáda se tu přesto již jednou, a to v roce 1932, konala. Ovšem mezi olym-piádou v roce 1932 a v roce 1980 byl, pokud jde o počet soutěží, počet účastníků a organizační náročnost, ne-betyčný rozdíl.

V okolí Lake Placid v zimě bývá sníh a dají se tam zimní sporty provozovat, nikdy zde ale nebyvaly ani ex-trémní mrazy, ani mimořádně velké množství sněhu. Proto také zdejší hotely a penziony nebyly na žádné mrazy stavěny ani vybaveny.

Lake Placid byla v podstatě malá vesnice s celkem asi třemi tisíci obyvateli, vzdálená mnoho hodin jízdy autem od jakýchkoli větších měst, a to jak od New Yorku na jihu, tak od Montrealu na severu. Nevedly tam žádné velké silnice, a dokonce ani železnice, což jsme zjistili hned po přiletu do Montrealu, odkud jsme cestovali více než pět hodin autobusem. Zkrátka Lake Placid bylo v roce 1980 naprosto nevhodným místem pro konání olympiády.

Spaní v kabátech

Krátce před začátkem olympiády zcela nečekaně na-padlo velké množství sněhu a teploty klesly až pod minus dvacet stupňů Celsia. Všechny ubytovny byly špatně izolované, a tedy úplně vymrzlé, protože chabé topení na takové mrazy nestačilo.

My, krasobruslařští rozhodčí, startéři a rozhodčí v rychlobruslení, jsme byli ubytováni v takzvaných de-pandancích místního největšího hotelu Lake Placid Re-sort. Depandance byly vlastně větší dřevěné chaty po-stavené bez podsklepení a téměř bez topení, pokud ne-počítáme otevřený krb v hlavní obývací místnosti.

Bydlel jsem spolu s dalším československým rozhod-čím Milanem Duchoněm z Bratislavy. Když jsme vešli do našeho pokoje, s hrůzou jsme zjistili, že teplota v po-koji se blíží nule a v koupelně visí ve sprše od stropu rampouchy. Okny a balkonovými dveřmi silně profu-kovalo.

Žádné jiné ubytování však nebylo k mání a my jsme se večer co nejdéle zdržovali ve společné místnosti s krbem, který prostor jakž takž vytopil na přijatelnou teplotu. Když jsme šli spát, oblékli jsme si veškeré oble-čení, které jsme měli, včetně kabátu. A navrch se přikryli všemi dekami, které jsme v chatě našli. Nevím, jak by-chom olympiádu přežili, kdyby se po třech dnech silně neoteplilo.

O mnoho lépe na tom nebyli ani členové Mezinárod-ního olympijského výboru a vedení mezinárodních fe-derací. Ti byli sice ubytováni v hlavním hotelu, jenže i ten byl vybudovaný především pro letní pobyty. V tomto ho-telu bylo sice nově nainstalováno silnější topení, ale pro-tože stavba byla pouze dřevěná, byly v ní všude rozmís-těny i požární hlásiče. Můj přítel, a tehdy již člen vedení Mezinárodní bruslařské unie, Pepa Dědič mi vyprávěl, jak měli noc co noc požární poplach. Když je sirény

vzbudily, vyběhli všichni v pyžamech ze svých pokojů. Jedna členka naší federace, bohatá Italka, tehdy proslula tím, že při poplachu vystartovala vždy v noční košili, v podpaží si ale přitom pokaždé nesla krabici se šperky. A tak to šlo noc co noc, dokud se hosté nenaučili sirény ignorovat.

To ale ještě nebylo všechno. Nechybělo mnoho a olympiáda mohla skončit úplným fiaskem.

Novináři a fotografové byli pro nedostatek ubytovací kapacity v Lake Placid ubytovaní v různých hotelích a penzionech v okolí, často ve značné vzdálenosti od sportovišť. Autobusová doprava, která jim měla zajišťovat pravidelně cesty do Lake Placid, fungovala velmi špatně a reportéři pohrozili tehdejšímu prezidentu MOV Lordu Killaninovi naprostým bojkotem olympiády. Lord Killanin pak na svolané tiskové konferenci tuto skutečnost oznámil a pohrozil místnímu organizačnímu výboru, že jestliže se podmínky okamžitě nezlepší, může to znamenat krach olympijských her. To trochu zabralo a olympiáda, byť s určitými těžkostmi, proběhla.

Samotné slavnostní zahájení bylo pro všechny sportovce a funkcionáře rovněž neskutečně děsivým zážitkem. Na hlavní stadion, kde se zahájení konalo a který byl za městem, respektive za vesnicí Lake Placid, nás měly převážet autobusy. Nastoupit jsme do nich museli už několik hodin před zahájením, i když vzdálenost ke stadionu byla asi jen tři čtyři kilometry. Lake Placid byla tak malá vesnice, že tam byla pouze jedna větší silnice a ta byla nakonec všemi autobusy zcela ucpaná a zablokovaná. Jeli jsme maximálně krokem a většinou jsme vlastně stáli.

Propadlé vstupenky

Návštěvníci olympiády na tom nebyli o moc lépe než novináři. Všichni přijížděli ze vzdálených míst auty,

kteří museli zanechat na parkovištích vybudovaných na příjezdových cestách několik kilometrů od Lake Placid. Z těchto parkovišť je měly na jednotlivá sportoviště dovážet kyvadlové autobusy. Stalo se však, že v prvních dnech soutěží, kdy panovaly velké mrazy, autobusy na tato parkoviště vůbec nedorazily a lidé, kteří měli zakoupené drahé vstupenky, nejen při čekání mrzli, ale mnoho z nich se na soutěž vůbec nedostalo.

Já jsem tehdy v Lake Placid soudcoval kategorii tanců na ledě a v ní dosáhla svého historicky nejlepšího výsledku – a sice 4. místo – naše taneční dvojice Liliana Řeháková – Stanislav Drastich.

Lilina (jak jsme jí říkali) byla dcerou bývalé mistryně republiky v krasobruslení a olympioničky Dáši Lerchové-Řehákové a významného odborníka na hrudní chirurgii a přednosta III. chirurgické kliniky profesora Františka Řeháka. V roce 2008 postihla rodinu velká tragédie. V létě umřel ve věku 81 let profesor Řehák, což Dáša a Lilina těžce nesly. To ale v jeho věku nebylo nic tak nečekaného. Neštěstí přišlo o šest měsíců později. V den svých 50. narozenin náhle zemřela na srdeční zástavu i Lilina. Pro Dášu to byla tragédie, z které se již nevzpamatovala. I pro nás ostatní krasobruslaře to bylo těžké přijmout. Lilina vystudovala zubařství a stala se i mou zubařkou, takže jsme se pravidelně vídávali. Byl jsem i na její svatbě, vždyt jsme měli tolik společných zážitků. Lilina byla hodná, milá a inteligentní a rád na ni vzpomínám.

Měl bych dodat, že také její partner na ledě Standa Drastich vystudoval medicínu a stal se lékařem. Jak jsem již uvedl na začátku knihy, krasobruslení i na nejvyšší úrovni bylo ještě dlouho po válce koníčkem, hlavní náplní většiny krasobruslařů bylo studium, včetně studia na vysoké škole, a příprava na povolání. Lilina a Standa to ještě v roce 1980 potvrdovali.